

Bydgoszcz-Fordon – „Dolina Śmierci”

Historia

„Dolina Śmierci” w pobliżu dawnego szybowiska pod Fordonem jest miejscem kaźni **ponad 300 internowanych mieszkańców Bydgoszczy**, przetrzymywanych w stajniach koszar 15. Pułku Artylerii Lekkiej przy ul. Gdańskiej. Wspomniane koszary były największym niemieckim tymczasowym więzieniem dla Polaków i Żydów jesienią 1939 r. W trzeciej dekadzie października 1939 r. niemieckie władze policyjne rozpoczęły stopniowe opróżnianie prowizorycznego obozu. Część więźniów wywożono w nieznanym kierunku i ginął po nich wszelki ślad. Dopiero dwa lata po wojnie doszło do odkrycia masowych mogił w wąskiej dolinie około 12 km na północny-wschód od Bydgoszczy. Wśród zamordowanych w październiku i listopadzie 1939 r. w „Dolinie Śmierci” znajdowała się elita umysłowa i gospodarcza przedwojennej Bydgoszczy. Byli to: dyrektorzy i profesorowie szkół średnich, kierownicy i nauczyciele szkół powszechnych, księża, inżynierowie i przemysłowcy. Jest prawdopodobne, że w „Dolinie Śmierci” dopełnił się los większości internowanych Żydów. Do dzisiaj nie udało się ustalić tożsamości wszystkich ofiar.

Po ekshumacji wszystkie odnalezione szczątki pochowano 10 maja 1947 r. na cmentarzu na Wzgórzu Wolności w Bydgoszczy.

Paweł Kosiński

Pamięć

Na miejscu straceń wzniesiono pomnik ku czci pomordowanych.

Paweł Kosiński

Informacje praktyczne

Bydgoszcz-Fordon – „Dolina Śmierci”

Plan Bydgoszczy dostępny na stronach: <http://bydgoszcz.naszemiasto.pl/mapa/> oraz <http://miasto.bydgoszcz.pl/>
ul. Piastowska, Bydgoszcz